

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/157/2021
Identifikačné číslo spisu: 5904899926
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Mario Dubaň
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:5904899926.4

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu I. I., bývajúceho v M., Š.. I. XXXX/X, proti žalovanej J. I., bývajúcej v M., R. X. XXXX/XX, zastúpenej Mgr. Ivetou Žerebákovou, advokátkou so sídlom v Ružomberku, A. Bernoláka 10/1419, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 3 C 177/2004, o dovolaniach žalobcu a žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. mája 2020 sp. zn. 10 Co 15/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu a žalovanej o d m i e t a.

Žiadnej zo strán n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Ružomberok (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 29. októbra 2018 č. k. 3 C 177/2004-1107 vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (ďalej len „BSM“) tak, že I. zostatok na účte v Č., Z..G.. H. č. XXXXXXXX/XXXX vo výške 83,29 eur prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu a hnutelné veci (zariadenie pracovnej izby, automatická práčka Ardo, mikrovlnná rúra, koberec poloplyš svetlobéžovej farby, luster v obývacej izbe a závesná lampa, farebný televízor Orava s uhlopriečkou 73 cm, mraznička zásuvková Eurotech), ako aj zostatok na účte v B. H. G., Z..G.. (predtým V), č. účtu XXXXXXXX/XXXX, k 15. júlu 2003 vo výške 118,22 eur, zostatok na účte v Č., Z..G.. H. č. XXXXXXXXXX (pôvodne XXXXXXXXX) k 15. júlu 2003 vo výške 102,50 eur, hodnotu akcií emitenta Slovakofarma, a.s., ISIN CES0009006457 pretransformovaných na ISIN SK 1120004439 2 x 1.450,- Sk = 96,26 eur, akcie emitenta Cementáreň Lietavská Lúčka, a.s., ISIN CES0009012950 4 x 150,- Sk = 19,91 eur, akcie emitenta Porfix - pórobetón, a.s., ISIN CES0009014055 6 x 90,- Sk = 17,92 eur, spolu vo výške 1.204,60 eur, prikázal do výlučného vlastníctva žalovanej; II. žalovanej prikázal záväzok voči Č., Z..G.., pobočka zahraničnej banky v SR, pobočka Ružomberok, titulom spotrebného úveru vo výške 663,88 eur; III. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi na vyrovnanie jeho podielu 8.758,20 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení uviedol, že v rámci vyporiadania BSM bol povinný prihliadnuť na to, čo bolo zo spoločného majetku vynaložené na samostatný majetok niektorého z manželov. V tejto súvislosti vymedzil náklady a investície, ktoré boli realizované zo spoločných prostriedkov manželov patriacich do

BSM za trvania manželstva, a to na zhodnotenie nehnuteľnosti, respektíve v súvislosti s nehnuteľnosťami, ktoré v čase realizovania investícií boli vo výlučnom vlastníctve žalovanej. Zdôraznil, že je bezvýznamné, že následne žalovaná nehnuteľnosti, ku ktorým sa viazali uvedené investície a práce, darovala svojej dcére, nakoľko uvedené práce boli realizované a boli na ne vynaložené spoločné prostriedky v období, keď žalovaná bola výlučnou vlastníčkou predmetných nehnuteľností. Súd prvej inštancie zhrnul, že celková hodnota majetku a majetkových hodnôt patriacich do BSM, ktoré boli predmetom vyporiadania, predstavuje 31.624,40 eur a následne ich aj konkrétne vyčíslil. Uzavrel, že každá zo sporových strán teda mala nadobudnúť podiel na spoločnom majetku vo výške 15.812,20 eur (= 31.624,40 : 2). Keďže žalobca nadobudol zostatok na účte v hodnote 83,29 eur, hodnotu obchodného podielu vo výške 6.638,78 eur, teda celkove hodnotu vo výške 6.722,07 eur, žalovaná by mu mala po odpočítaní 1/2 záväzku voči Č. vo výške 331,93 eur vyplatiť sumu 8.758,20 eur. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu i žalovanej rozsudkom z 28. mája 2020 sp. zn. 10 Co 15/2019 rozsudok súdu prvej inštancie I. zmenil v časti prvého výroku tak, že vyradil z masy BSM a z rozsahu hnutelných vecí prikázaných do výlučného vlastníctva žalovanej „mikrovlnnú rúru“ v hodnote 59,- eur a zároveň znížil hodnotu hnutelných vecí prikázaných do vlastníctva žalovanej o sumu 59,- eur, t.j. zo sumy 849,79 eur na sumu 790,79 eur a hodnotu majetku prikázaného v prvom výroku do výlučného vlastníctva žalovanej zo sumy 1.204,60 eur na sumu 1.145,60 eur; II. potvrdil vo zvyšnej časti prvého výroku; III. zmenil v treťom výroku tak, žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom vyporiadania BSM sumu 8.728,70 eur do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku; IV. potvrdil v druhom výroku, v ktorom prikázal žalovanej záväzok voči Č., Z.G.. pobočka zahraničnej banky SR, pobočka Ružomberok, titulom spotrebného úveru vo výške 663,88 eur. Zároveň vyslovil, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania. Vo vzťahu k odvolaniu žalovanej konštatoval, že toto je čiastočne opodstatnené. Uviedol, že neakceptoval odvolaciu námietku žalovanej, že okresný súd nesprávne zohľadnil výšku investícií do dotknutého bytu, keďže pre záver, či je potrebné investície do daného bytu realizované zo spoločných prostriedkov manželov zohľadniť pri vyporiadaní BSM, nie je podstatná otázka vlastníctva (žalovanej) k nemu v okamihu zániku manželstva, ale v čase, kedy boli zo spoločných prostriedkov manželov vynaložené prostriedky na zhodnotenie tohto bytu (investície). Odvolací súd sa ďalej stotožnil aj so záverom súdu prvej inštancie ohľadom určenia výšky investícií, pokiaľ ide o kuchynskú linku, šatníkové skrine a zábradlie, keď tento správne vychádzal z pôvodného znaleckého posudku č. XX/XXXX. Uviedol, že nebol dôvod vychádzať zo znaleckého posudku č. XX/XXXX predloženého neskôr žalovanou, nakoľko označené hnutelné veci neboli priamym predmetom vyporiadania BSM a v takýchto prípadoch je nevyhnutné vychádzať z pôvodnej výšky investície do výlučného majetku jedného z manželov. Odvolací súd však dal žalovanej za pravdu, že okresný súd duplicitne vyporiadal mikrovlnnú rúru - raz ako investíciu do bytu žalovanej vo výške 404,43 eur, zároveň jej mikrovlnnú rúru prikázal do výlučného vlastníctva pri zohľadnení jej hodnoty 59,- eur. Následne preto vyradil mikrovlnnú rúru v hodnote 59,- eur z masy BSM a z rozsahu hnutelných vecí prikázaných do výlučného vlastníctva žalovanej, pričom uvedený postup viedol v zodpovedajúcom rozsahu aj k zmene výroku o výške vyrovnávacieho podielu. Odvolací súd ďalej posudzujúc dôvodnosť odvolania žalobcu konštatoval, že toto je neopodstatnené. Vo vzťahu k jeho tvrdeniu o porušení jeho práva konať pred súdom uviedol, že hoci bol žalobca riadne predvolaný na pojednávanie dňa 2. októbra 2018, vopred nepožiadal o odročenie tohto pojednávania a on ani jeho zástupca neospravedlnili svoju neúčast na ňom. Zároveň z hľadiska neúčasti žalobcu, resp. jeho zástupcu na pojednávaní 29. októbra 2018 neboli nijako preukázané tvrdenia žalobcu, že došlo k zraneniu jeho zástupcu JUDr. Turáka dňa 26. októbra 2018. Dospel preto k záveru, že v konaní nedošlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. V súvislosti s ďalšou odvolacou námietkou, že predmetom vyporiadania BSM nemal byť obchodný podiel v spoločnosti RAJ Komerco, s.r.o., odvolací súd konštatoval, že žalobca svoje tvrdenie o kúpe predmetného obchodného podielu a jeho výlučnom vlastníctve nepreukázal. Napokon uviedol, že nakoľko nebolo ohľadom hodnoty predmetného obchodného podielu ku dňu zániku účasti žalobcu v označenej spoločnosti sporovými stranami navrhnuté žiadne dokazovanie, okresný súd pri jeho vyporiadaní správne vychádzal zo žalovanou uvádzanej výšky jeho hodnoty 6.638,78 eur. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 2 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie (I.), ktoré odôvodnila s poukazom na § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Namietala, že odvolací súd svoje rozhodnutie nečakane založil na odlišnom právnom názore, čím jej odňal možnosť namietat správnosť tohto nového právneho názoru a vyjadriť sa k nemu. Zároveň považovala napadnuté rozhodnutie za zmätočné, nezrozumiteľné a nepresvedčivé. Mala za to, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil. Odchýlením sa od zásad vyporiadania BSM podľa § 150 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k investíciám vynaloženým zo spoločných prostriedkov manželov sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Uviedla, že ju odvolací súd nesprávne zaviazal vyplatiť investície do nehnuteľnosti, ktorej ku dňu právoplatnosti rozvodu nebola vlastníčkou, pričom z tohto dôvodu nevznikol právny nárok na vyporiadanie spoločných investícií. V tejto súvislosti tiež poznamenala, že odvolací súd nemal vychádzať z hodnôt investícií určených znaleckým posudkom z roku 2005, ale znaleckým posudkom z roku 2017, keďže v zmysle súdnej praxe pri zisťovaní ceny vecí, ktoré tvoria predmet BSM platí zásada, podľa ktorej treba vychádzať z ceny, ktorú majú v čase vyporiadania BSM. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobca sa k podanému dovolaniu (I.) písomne nevyjadril.

5. Proti vyššie uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie (II.) aj žalobca (ďalej aj „dovolateľ“); pri jeho podaní a ani jeho doplnení nebol zastúpený advokátom ani nepreukázal, že má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

6. V prejednávanej veci teda smerujú proti rozsudku odvolacieho súdu dve dovolania (žalobcu i žalovanej), ktorých prípustnosť bolo potrebné posudzovať osobitne.

I.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) najskôr skúmal či je prípustné dovolanie žalovanej a po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Žalovaná - posudzujúc jej dovolanie podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP, čl. 11 CSP) - vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietajúc prekvapivosť a zmätočnosť (nepreskúmateľnosť) napadnutého rozhodnutia.

15. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

16. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

17. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces.

18. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry

ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

19. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd popísal obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedol, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, zároveň citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vypořádava so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal.

19.1. Odvolací súd sa v odôvodnení dôsledne venoval všetkým odvolacím námietkam žalobcu i žalovanej. V súvislosti s odvolaním žalovanej uviedol, že súd prvej inštancie správne zohľadnil výšku investícií do dotknutého bytu a zdôraznil, že pre záver, či je potrebné investície do daného bytu realizované zo spoločných prostriedkov manželov zohľadniť pri vypořádání BSM, nie je podstatná otázka vlastníctva (žalovanej) k nemu v okamihu zániku manželstva, ale v čase, kedy boli zo spoločných prostriedkov manželov vynaložené prostriedky na zhodnotenie tohto bytu (investície). Odvolací súd sa takisto vysporiadal s námietkou žalovanej týkajúcou sa určenia výšky investícií, pokiaľ išlo o kuchynskú linku, šatníkové skrine a zábradlie, pričom s ohľadom na to, že označené hnutelné veci neboli priamym predmetom vypořádání BSM, konštatoval, že v danom prípade je nevyhnutné vychádzať z pôvodnej výšky investície do výlučného majetku jedného z manželov. Súčasne dal žalovanej za pravdu ohľadom vypořádání mikrovlnnej rúry a dostatočne vysvetlil záver o vyradení predmetnej mikrovlnnej rúry z masy BSM a následnej zmene výšky vyrovnávacieho podielu, ktorý sa prejavil v zmene prvoinštančného rozsudku. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že odvolací súd sa riadne vysporiadal aj s námietkami žalobcu, keď dostatočne objasnil svoj záver, že v danom konaní nedošlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Zdôraznil, že riadne predvolaný žalobca sa bez ospravedlnenia nedostavil na pojednávanie dňa 2. októbra 2018 a ani vopred nepožiadaval o odročenie tohto pojednávania s tým, že z hľadiska neúčasti žalobcu, resp. jeho zástupcu na pojednávaní 29. októbra 2018 neboli nijako preukázané tvrdenia žalobcu, že došlo k zraneniu jeho zástupcu JUDr. Turáka. Odvolací súd takisto pripomenul, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno ohľadom svojho tvrdenia, že stopercentný obchodný podiel v spoločnosti RAJ Komerco, s.r.o., kúpil výlučne zo svojich prostriedkov a výlučne do svojho „vlastníctva“.

19.2. Na základe uvedeného možno konštatovať, že odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru odvolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalovaná sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

20. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne

objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

21. Žalovaná tiež bez ďalšej konkretizácie odvolaciemu súdu vytkla, že svoje rozhodnutie založil „nečakane“ na odlišnom právnom závere ako súd prvej inštancie, pričom jej neumožnil vyjadriť sa k tomuto jeho odlišnému právnomu záveru.

22. Dovolací súd po preskúmaní prejednávanej veci dospel k záveru, že v danom prípade odvolací súd nebol povinný postupovať podľa § 382 CSP a vyzývať strany na vyjadrenie k možnému použitiu iného ustanovenia právneho predpisu, tak ako v dovolaní naznačovala žalovaná, pretože odvolací súd žalobou uplatnený procesný nárok právne neposúdil podľa takého ustanovenia právneho predpisu, ktoré by pri doterajšom rozhodovaní vo veci nebolo použité. Súdny oboch nižších inštancií na prejednávajúcu vec aplikovali ustanovenie § 150 Občianskeho zákonníka. Právne posúdenie predmetného sporu spočívalo v spravodlivom vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov s ohľadom na zásady upravené v ustanovení § 150 Občianskeho zákonníka. Z toho vyplýva, že odvolací súd v danom prípade nepoužil žiadne „nové“ ustanovenie právneho predpisu, ktoré by doteraz nebolo v konaní použité, resp. ku ktorému by strany nemali možnosť v doterajšom priebehu konania zaujať svoje stanovisko. A napokon ani dovolateľka netvrdila, že by v merite veci bolo odvolacím súdom aplikované iné ustanovenie, než aké už bolo aplikované súdom prvej inštancie.

23. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že žalovaná neopodstatnene vytýka, že odvolací súd svojím nesprávnym procesným postupom porušil jej právo na spravodlivý proces tým, že je jeho rozhodnutie zaťažené vadou prekvapivosti. Preto ani z tohto dôvodu nemožno prípustnosť dovolania žalovanej vyvodiť z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

24. Žalovaná ďalej vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

25. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

26. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

27. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho

súdu“.

28. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

29. V súvislosti s argumentáciou, že jej dovolanie je prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, dovolateľka uviedla, že odvolací súd nesprávne právne posúdil vec tým, že sa odchyľil od zásad vyporiadania BSM podľa § 150 Občianskeho zákonníka, keď vychádzal pri vyporiadaní investícií do nehnuteľnosti pochádzajúcich zo spoločných prostriedkov manželov z pôvodných hodnôt týchto investícií, a zároveň žalovanú zaviazal k vyplateniu investícií do nehnuteľnosti, ktorej ku dňu právoplatnosti rozvodu už nebola vlastníčkou. Dovolateľka odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu dôvodila poukazom na judikované rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 9/1997 (R 25/1998), R 42/1972, a tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 2735/2007.

30. Dovolací súd posudzoval opodstatnenosť dovolacej argumentácie žalovanej vo vzájomnej interakcii ňou nastolených „právnych“ otázok riešených odvolacím súdom a „právnych“ otázok riešených v judikátoch, ktoré uviedla v dovolaní.

30.1. V rozhodnutí sp. zn. 2 Cdo 9/1997 (R 25/1998) najvyšší súd okrem iného uviedol, že predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov je všetko, čo do tohto spoluvlastníctva patrilo a čo existovalo ku dňu jeho zániku. Pri zisťovaní ceny vecí, ktoré tvoria predmet bezpodielového spoluvlastníctva, platí zásada, podľa ktorej treba vychádzať z ceny, ktorú majú veci v čase vyporiadania. Inak by bol jeden z manželov nepomerne zvýhodnený alebo znevýhodnený oproti druhému, pretože vychádzaním z ceny v čase zániku bezpodielového spoluvlastníctva by sa podstatne potieral trhový systém. V tejto súvislosti najvyšší súd poukázal na to, že od zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov do jeho vyporiadania môže uplynúť pomerne dlhá doba, počas ktorej môže dôjsť k zmenám na veciach, ktoré do tohto spoluvlastníctva patria.

30.2. V judikáte R 42/1972 (stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu ČSR z 3. februára 1972 k výkladu zákonných ustanovení o bezpodielovom spoluvlastníctve) sa okrem iného uvádza, že pre vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva je rozhodnou nielen skutočnosť, že určitá vec v dobe jeho zániku ako spoločná existovala, ale i to, v akom stave vec bola (napr. jej kvalita, vek, miera opotrebenia a pod.). Tento stav je rozhodným i pre ocenenie veci, pričom treba vychádzať z cien zodpovedajúcich - či už podľa všeobecne záväzných cenových predpisov či vývoja cien vecí - cenám platným v dobe, kedy sa uskutočňuje vyporiadanie.

30.3. Vec prejednávajúci senát zastáva názor, že obidva dovolateľkou uvádzané judikáty, ktoré majú slúžiť na doloženie odklonu odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP pri posudzovaní nastolenej otázky, nie sú vo vzťahu k ňou položenej dovolacej otázke príliehavé, a to pre odlišnosť predmetu ich právneho posudzovania. Právne závery uvedené v označených judikátoch sa totiž vzťahovali na predmet priameho vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (a cenu vecí, z

ktorých pozostáva), ktorý tvorí všetko, čo patrilo do tohto spoluvlastníctva a čo existovalo v čase jeho zániku. Na rozdiel od uvedeného, dovolateľka namietala nesprávne posúdenie hodnoty náhrady toho, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jej ostatný majetok (investície do vybavenia nehnuteľnosti v jej výlučnom vlastníctve), ku ktorej dospeli súdy postupujúc v zmysle zásad pre vykonanie vypořádania BSM vyplývajúcich z ustanovenia § 150 Občianskeho zákonníka. V danom prípade totiž veci, výšku náhrady ktorých namietala dovolateľka, neboli súdmi priamo vypořádávané ako súčasť BSM v čase jeho zániku, a teda prikazované do výlučného vlastníctva toho ktorého z bývalých manželov, ale tieto veci tvorili len vybavenie bytu, ktorý v čase použitia spoločných prostriedkov na obstaranie týchto vecí patrilo do výlučného vlastníctva žalovanej. Uvedené judikáty sa zároveň vôbec nezaoberali namietanou otázkou týkajúcou sa možnosti zaviazat' jedného z manželov k vyplateniu investícií do nehnuteľnosti (§ 150 veta druhá Občianskeho zákonníka) za situácie, keď ku dňu právoplatnosti rozvodu už dotknutý manžel nebol jej vlastníkom. Vychádzajúc z uvedeného potom dovolateľkou označená rozhodovacia prax po vecnej stránke nekorešponduje s nastolenou právnou otázkou (právnymi otázkami), a preto nebola spôsobilá vytvorit' podklad pre vyslovenie prípustnosti dovolania žalovanej podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a prípadnej nesprávnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom v posudzovanom spore. Záverom (obiter dictum) možno dodať, že pre posúdenie výšky náhrady toho, čo sa zo spoločného majetku manželov vynaložilo na oddelený majetok jedného z nich (§ 150 veta druhá Občianskeho zákonníka) je rozhodujúce, aká suma sa na tento účel skutočne vynaložila z ich spoločných prostriedkov, a preto odvolací súd správne vychádzal z pôvodnej výšky (hodnoty) investície do výlučného majetku žalovanej (manželky) a nie zo zostatkovej ceny obstaraných vecí ku dňu zániku manželstva.

31. Dovolací súd ďalej uvádza, že vzhľadom na teritoriálnu pôsobnosť CSP nemožno do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu zaraďovať rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (R 71/2018). Ak teda dovolateľka v dovolaní poukázala aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 2735/2007 ako na rozhodnutie spadajúce pod ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd odklonil, tak uvedenú argumentáciu dovolateľky nemožno považovať za súladnú s ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

32. Z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že žalovaná v dovolaní nedôvodne tvrdí, že jej dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

34. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP, odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

II.

35. V ďalšom pristúpil dovolací súd k posúdeniu či je prípustné dovolanie žalobcu. Po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

36. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

37. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

38. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

39. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných vád, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie vád dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

40. V danom prípade žalobca nie je zastúpený advokátom a nepreukázal, že sám má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu obsahuje riadne poučenie o náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení dovolateľa advokátom v dovolacom konaní (§ 393 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 429 CSP). Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že hoci v doplnení dovolania z 23. novembra 2020 (č. l. 1252) dovolateľ uviedol advokátsku kanceláriu SP & R s. r. o. ako svojho právneho zástupcu v dovolacom konaní, na výzvu súdu prvej inštancie ohľadom predloženia plnomocenstva k predmetnému právnomu zastúpeniu uvedená spoločnosť reagovala, že žalobcu v prejednávanej veci nezastupuje, čo v ďalšom konaní potvrdil aj sám dovolateľ listom zo 17. februára 2021 (č. l. 1274). Vzhľadom na to, že osobitná podmienka dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 a 2 CSP) ostala nesplnená, nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

41. Z tohto dôvodu dovolací súd odmietol dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. e/ CSP bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

III.

42. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

43. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.